

28. marts 2022

Arbejdstagerbegrebet og platformsarbejde

Yngre AnsættelsesAdvokater

DANSK
ERHVERV

Retningslinjer og direktiv

Hvad er problemet?

- Arbejdsplatforme: Uber, Wolt, Hilfr, Happy Helper m.v. (Typisk et trepartsforhold)
- Freelancere (underleverandører)
- Hvem ønsker fagbevægelsen at beskytte? I hvert fald ikke den danske model....

Platforme

Hvad burde FH have gjort ved platformene?

- Konfliktvarsel
- Feriepengesag
- Bindende svar fra skattemyndigheder (Wolt)
- Anmeldelse til Konkurrencestyrelsen efter konkurrencelovens § 9

Direktivforslag

Formål:

- Sikre den korrekte beskæftigelsesstatus for platformsarbejdere i forhold til deres faktiske arbejdsforhold
- Sikre retfærdighed, gennemsigtighed og ansvarlighed i forbindelse med algoritmisk styring
- Øge gennemsigtighed, sporbarhed og bevidsthed om udviklingen i i platformsarbejde og forbedre håndhævelse

Platformsdirektivet

Mange udfordringer:

Hjemmel?

- Artikel 153, stk. 1, litra b – arbejdsvilkår for arbejdstagere
- Artikel 16 - Personoplysninger

Direktivets dækningsområde

- Arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende (algoritme og gennemsigtighed - GDPR)

Direktivforslag - definitioner

Dækningsområde: Digital arbejdsplatform

Enhver fysisk eller juridisk person, der leverer en kommerciel tjeneste, som opfylder alle følgende krav:

- Den leveres, i det mindste delvist, på afstand ved hjælp af elektroniske midler, såsom et websted eller en mobilapplikation,
- den leveres på anmodning af en tjenestemodtager, og
- Den omfatter som en nødvendig og væsentlig del tilrettelæggelsen af det arbejde, der udføres af enkeltpersoner, uanset om arbejdet udføres online eller et bestemt sted

Direktivforslag – Beskæftigelsesstatus

Artikel 3 – Korrekt fastsættelse af beskæftigelsesstatus

Medlemsstaterne skal have indført passende procedurer til at kontrollere og sikre en korrekt fastlæggelse af beskæftigelsesstatus for personer, der udfører platformsarbejde, med henblik på at fastslå, om der foreligger et ansættelsesforhold ..... og sikre, at de har de rettigheder, der følger af den EU-ret, der finder anvendelse på arbejdstagere.

- Forudgående procedure? Det arbejdsretlige/fagretlige regler? Hvem har initiativet? Kan myndigheder igangsætte proceduren?

Fastlæggelsen skal primært baseres på fakta

- Gør vi ikke det allerede?

Platformsvirksomhed

Virksomhed

Medarbejder
eller
selvstændig

- Instruktionsbeføjelse – herunder kontrol og tilsyn
- Samme arbejdsgiver (helt eller overvejende)
- Aftale om løbende arbejdsydelse
- Fastsat arbejdstid
- Opsigelsesvarsel
- Alm. vederlag (time-, uge- eller månedsløn mv.)
- Periodisk udbetaling af vederlag
- Udgifter ved udførelsen af arbejdet/materialer
- Nettoindkomst
- Lønmodtager i forhold til øvrige lovgivning
- Økonomisk risiko
- Egne lokaler og/eller personale
- Autorisation, bevilling, annoncering
- Momsregistreret

Direktivforslag – Retlig formodning

Artikel 4 – Retlig formodning

Ved kontrol af arbejdets udførelse i henhold til stk. 1 forstås, at mindst to af følgende betingelser er opfyldt:

- a) at aflønningsniveauet fastsættes, eller at der fastlægges øvre grænser herfor i praksis
- b) at det kræves, at den person, der udfører platformsarbejde, overholder specifikke regler med hensyn til udseende, adfærd over for modtageren af tjenesten eller udførelse af arbejdet
- c) at arbejdets udførelse overvåges, eller at kvaliteten af arbejdsresultatet kontrolleres ad elektronisk vej
- d) at friheden til at tilrettelægge arbejdet i praksis begrænses, navnlig friheden til at vælge arbejdstid eller fraværsperioder, til at acceptere eller afvise opgaver eller til at benytte underleverandører eller stedfortrædere
- e) at muligheden for at etablere en kundebase eller udføre arbejde for tredjemand i praksis begrænses.

Direktivforslag – Retlig formodning

Artikel 4 – Retlig formodning fortsat

Den retlige formodning finder anvendelse i alle relevante administrative og retlige procedurer. De kompetente myndigheder, der kontrollerer overholdelse eller håndhævelsen af relevant lovgivning, skal kunne påberåbe sig denne formodning.

- Tænk, hvis ”medarbejderen” ikke er enig.....

Direktivforslag – Afkræftning

Artikel 5 – Mulighed for at afkræfte de retlige formodning

Medlemsstaterne sikrer, at parterne har mulighed for at afkræfte den retlige formodning, der er omhandlet i artikel 4, i retlige eller administrative procedurer eller begge.

Den digitale arbejdsplatform pålægges omvendt bevisbyrde uden opsættende virkning for anvendelsen af den retlige formodning.

Bevisbyrden til om der er tale om et ansættelsesforhold skal løftes i forhold til medlemsstatens lovgivning, kollektive overenskomster eller praksis.

Hvor bringer det os hen?

Platformsvirksomhed

Virksomhed

Medarbejder
eller
selvstændig

- Instruktionsbeføjelse – herunder kontrol og tilsyn
- Samme arbejdsgiver (helt eller overvejende)
- Aftale om løbende arbejdsydelse
- Fastsat arbejdstid
- Opsigelsesvarsel
- Alm. vederlag (time-, uge- eller månedsløn mv.)
- Periodisk udbetaling af vederlag
- Udgifter ved udførelsen af arbejdet/materialer
- Nettoindkomst
- Lønmodtager i forhold til øvrige lovgivning
- Økonomisk risiko
- Egne lokaler og/eller personale
- Autorisation, bevilling, annoncering
- Momsregistreret

Konkurrenceret og soloselvstændige

Sig nej !

Jysk Fynske Medier "tilbyder" dårlige vilkår.

Robert Wengler

Som bekendt har Jysk Fynske Medier fyret en lang række gode kolleger og nu er dele af koncernen ude og tilbyde freelancere meget dårlige vilkår for dagvagter – primært i weekender og ferieperioder.

Det er opleves meget naturligt som en undergravning af overenskomsten og det bliver endnu mere grotesk, når man tænker på, at en række borgmestre i den tidlige Coronatid var ude og opfordre til at støtte lokale medier – en opfordring der næppe var tænkt til noget så udansk som undergravning af aftaler indgået mellem arbejdsmarkedets parter. De fleste kommuner er de største arbejdspladser i byerne og derfor burde forståelsen for aftaler være stor, men naturligvis har borgmestrene næppe forestillet sig dette scenarie.

Ikke kun i respekt for de fyrede kolleger håber vi ikke nogen vil indgå disse aftaler.

"Klubberne betyder, at folk får forhandlet bedre honorarer, og det er rigtig vigtigt på et presset marked"

Sus Falch,

Formand for Freelanceklubben i DJ
Journalisten, 18. december 2018

Hvordan skulle vilkårene være, for at det var okay?

"Det er meget forskelligt. Men som udgangspunkt må man referere til normaltaksten for en freelance-timeløn i Dansk Journalistforbund. Den ligger på 840 kroner"

Per Janus Strange, næstformand i den københavnske Kreds 1

Journalisten, 4. august 2016

"Det er vigtigt at få svar fra rigtig mange medlemmer"

Del: [f](#) [t](#) [in](#) [e](#) [+](#) [r](#)

[f](#) Synes godt om 0

I DJ glæder både politikere og rådgivere sig til at følge prisundersøgelsen. "Jeg håber, vi kan bruge undersøgelsens resultater til at hjælpe hinanden med at holde et ordentligt prisniveau," siger Karen Hedegaard, der sammen med en række andre repræsentanter fra specialgrupper i DJ er med til at søsætte undersøgelsen.

I DJ glæder grafiker Karen Hedegaard sig til at følge prisundersøgelsen.

"Det er vigtigt at få svar fra rigtig mange medlemmer, så vi kan få et retvisende indtryk af, hvad prisniveauet er for vores forskellige ydelser. Og man skal bestemt ikke være "fløv", hvis man synes, at man får en lav pris for en opgave - undersøgelsen er anonym," lyder det fra Karen Hedegaard, der som formand for udvalget for freelancere i DJ har været med til at søsætte undersøgelsen.

"Jeg glæder mig til at se alle undersøgelsens resultater, fordi nok har vi vores prisvejledninger, men det er ikke ensbetydende med, at det er de priser, medlemmerne tager," siger Karen Hedegaard.

"Jeg håber, vi kan bruge undersøgelsens resultater til at hjælpe hinanden med at holde et ordentligt prisniveau."

Videndeling som middel mod prisdumping

DJ Fotografernes formand Peter Thornvig er også spændt på resultatet.

"Hvis vi omsætter viden om prisniveauer til konkrete handlinger som medlemsrettede infokampagner, kan det være med til at skabe større bevidsthed om eget værd og mindre dumping."

I DJ håber konsulent Kirstine Baloti, at en årlig prisundersøgelse kan blive et godt værktøj i prissætningen for medlemmerne.

"Der er jo egentlig ikke noget nyt i det. Freelancere sparrer lystigt om priser og markeder i diverse netværk on- og offline. Nu prøver vi bare at formalisere videndelingen", siger Kirstine Baloti, der sammen med en række specialgrupper i DJ har arbejdet med undersøgelsen.

Det er Huge Consulting, der står for at indsamle og behandle besvarelsenerne og udarbejde de rapporter, der efter planen kan tilgås bag log in på DJs hjemmeside sidst i oktober.

Tags: Freelancer, Selvstændig, Løn

webmaster@journalistforbundet.dk

Konkurrenceloven

”Hvis de vejledende priser får en ensrettende effekt på prissættelsen, så har vi noget imod dem. Vi vil helst have så fri konkurrence som muligt”

...

”Hvis der er tale om en ægte freelancer, så er vores udgangspunkt, at vejledende priser er problematiske og som udgangspunkt ulovlige”

Jacob Borum, souschef hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen,

Journalisten, 17. november 2016

Afgørelser og vejledninger

- Konkurrenceankenævnets afgørelse af 27. april 1999 om vejledende vilkår for freelance journalistik
- Konkurrencerådets afgørelse af 30. januar 2002 om konfliktvarslings lovlighed
- Konkurrenceankenævnets afgørelse af 10. september 2003 om hjemvisning af Konkurrencerådets afgørelse
- Arbejdsrettens dom af 24. august 2007 – Aller
- Faglig voldgift af 5. april 2010 – Aller
- EU-Domstolens afgørelse af 4. december 2014 - FNV Kunsten Informatie en Media
- Konkurrencerådets afgørelser af 26. august 2020 – Hilfr og Happy Helper
- Konkurrencestyrelsens vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger 2014

Konkurrencestyrelsens vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger 2014

”Vejledende priser

Det er i strid med konkurrencelovens § 6, hvis en brancheforening udmelder vejledende priser. Vejledende priser anses som prisstyrende - også selv om prisen angives som vejledende - fordi det enkelte medlem ikke kan undgå at blive påvirket af de udmeldte priser.”

”Mindstepriser

Det er i strid med konkurrencelovens § 6, hvis en brancheforening udmelder mindstepriser; dvs. priser som medlemmer som minimum skal tage for deres varer eller tjenesteydelser. Det gælder, uanset om sådanne mindstepriser præsenteres som bindende eller vejledende for medlemmerne.”

”Prislister m.v.

Det er i strid med konkurrencelovens § 6, hvis en brancheforening udsender prislister til medlemmerne eller på anden måde stiller priser til rådighed for medlemmerne. Det gælder, uanset om priserne præsenteres som bindende eller vejledende.”

Konkurrencestyrelsens vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger 2014

Kalkulationsværktøjer kan være ulovlige, s. 27 ff.

Medlemsstatistikker kan også være ulovlige, specielt hvis de omhandler priser, s. 33 ff.:

”Aktuelle priser Udveksling af oplysninger om medlemmernes aktuelle priser kan, ligesom oplysninger, der fungerer som signaler, tendenser og/eller indikationer om den forventede udvikling, udgøre et skjult middel til at udveksle oplysninger om fremtidige intentioner. Hvis dette er tilfældet, vil udvekslingen som udgangspunkt være i strid med konkurrencelovens § 6.

Udveksling af oplysninger om medlemmernes aktuelle priser vil derudover som udgangspunkt være i strid med konkurrencelovens § 6, hvis oplysningerne kan henføres til specifikke medlemmer.”

Retningslinjer for konkurrencelovgivning

Principper for vurdering af de konkurrenceretlige regler af aftaler, der er indgået som følge af kollektive forhandlinger mellem selvstændige uden ansatte og andre virksomheder om arbejdsvilkårene for de soloselvstændige.

Retningslinjerne udelukker visse kategorier af kollektive aftaler fra anvendelsesområdet for forbuddet. Retningslinjerne præciserer, at Kommissionen ikke vil gribe ind over for visse andre kategorier af kollektive aftaler

Omfatter alle soloselvstændige – ikke blot selvstændige i forhold platforme

Retningslinjer for konkurrencelovgivning

Kollektive aftaler, der ikke omfattes af forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler:

- Økonomisk afhængige soloselvstændige, der alene eller overvejende leverer deres tjenesteydelser til én modpart og får mindst 50% af årlig indkomst fra én part (f.eks. arkitekter)
- Soloselvstændige, der arbejder ”på lige fod” med arbejdstagere (f.eks. musikere)
- Soloselvstændige, der arbejder via digitale arbejdsplatforme (f.eks. Uber-chauffører)

Retningslinjer for konkurrencelovgivning

Kollektive aftaler, hvor Kommissionen ikke vil håndhæve forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler:

- Kollektive aftaler mellem soloselvstændige og modparter med en vis økonomisk styrke, hvis der er en klar ubalance i forhandlingsstyrken, f.eks.
  - Forhandlinger med hele sektoren/branchen, eller
  - modpartens omsætning overstiger 2 mio. EUR eller antallet af beskæftigede er ti personer eller derover, eller flere modparter, der overskrider en af disse grænser
- Kollektive aftaler indgået mellem selvstændige i henhold til national lovgivning/EU-lovgivning (f.eks. Ophavsretsdirektivet)

Retningslinjer for konkurrencelovgivning

Problemer:

- Hvilken hjemmel har Kommissionen til at lave retningslinjer, der ikke støttes af retspraksis?
- Hvordan kan Kommissionen blot undlade at håndhæve traktatens regler?
- Farlig præcedens: Google ctr Skive Folkeblad
- Kun retningslinjer i fht. EU's Konkurrencelovgivning
- Retningslinjerne får ikke direkte gennemslag i fht. den danske konkurrencelov uden ændringer i dansk lovgivning
- Omfatter ikke arbejdsretsloven og forligsmandsloven.....
- B-overenskomster?

Kontakt Dansk Erhverv

Thomas Rønnow
Underdirektør

thro@danskerhverv.dk
+45 21 79 94 38

**DANSK
ERHVERV**